

Position Paper December 2011

Svenska ITS Rådets position om Tillgängliggörande av transportrelaterad data oberoende av trafikslag

1. Varför Tillgängliggörande av transportrelaterad data oberoende av trafikslag?

Data och information är förutsättning för att kunna skapa tjänster inom ITS som kan komma såväl resenärer som näringslivet till godo. Samverkan mellan myndigheter är här absolut nödvändig. Offentliga aktörer inom de olika trafikslagen uppmanas också av många olika direktiv¹ att göra sin information mera tillgänglig. På detta sätt skapas dels en ekonomisk potential för marknadens olika aktörer att utveckla nya attraktiva tjänster och dels ges resenären möjlighet att erbjudas mera skräddarsydda tjänster. Med data och information avses sådan för alla trafikslag och så nära ursprungskällan som möjligt.

Uppdraget

ITS-rådet har fått ett direktiv² av regeringen att verka för ett ökat svenskt agerande i EU inom området. Bakgrunden är att regeringen ser möjligheten att såväl påskynda som påverka införandet av olika ITS-tjänster och också samordna tjänsterna på europeisk och internationell nivå. Detta kommer i förlängningen att komma det svenska näringslivet till nytta, inte minst våra exporterande företag.

Positionspapperna beskriver på en övergripande nivå de viktiga aspekterna hur vi från svenskt håll agerar i olika EU-sammanhang när det gäller ITS-frågor. Dokumentet ska kunna användas av såväl representanter från näringslivet, offentliga organisationer, akademin och dess forskare som olika branschorganisationer. Varje positionspapper omfattar det trafikslagsövergripande perspektivet.

Följande prioriterade områden behandlades i den trafikslagsövergripande ITS-strategin och handlingsplanen³ som Vägverket på uppdrag av regeringen tog fram 2010.

- Statiska data. Tillgängliggör kvalitetssäkrade trafikslagsövergripande statiska, temporära och planbaserade data om transportnät inklusive gång och cykelnät, bytespunk-

¹ PSI-direktivet, Public Sector Information och Inspire

² Regeringens direktiv: http://www.sou.gov.se/kommittedirektiv/2010/dir2010_67.pdf

³ ITS-strategi och handlingsplan: <http://www.sou.gov.se/its/handlingsplan.htm>

Position Paper December 2011

ter/terminaler m.m. Trafikregler och trafikföreskrifter skall även göras tillgängliga utan kostnad för brukarna.

- Realtidsdata. Tillgängliggör kvalitetssäkrad, trafikslagsövergripande trafikinformation i realtid utan avgift för brukarna.
- Marknadsplats för data och information till ITS-tjänster. Utveckling och etablering av servicefunktioner för externa tjänstutvecklare.

Pågående arbete

Ett antal projekt som syftar till att nå målen i den trafikslagsövergripande ITS-strategin och handlingsplanen har initierats:

- Ett Myndighetsforum har etablerats som bas för bland annat en ökad öppenhet och samverkan kring data och som skapas av myndigheter och andra organisationer. Myndighetsforumet leder arbetet med att etablera en gemensam syn för vad trafikslagsövergripande data är, hur den ska kunna tillgängliggöras mellan såväl offentliga som privata aktörer, hur gränssnitten skall definieras och utifrån detta medverka och påverka pågående arbeten inom kommissionen. En förstudie om hur data och information kan göras tillgänglig har initierats på uppdrag av ITS-rådet. Bland annat skall förstudien behandla konsekvenserna av vad den nya kollektivtrafiklagen innebär för tillgängliggörandet av trafikinformation.
- Ett företag har på eget initiativ börjat utveckla en mäklarfunktion för trafikrelaterad data och information som skapas av offentlig sektor och näringslivet.

2. Prioriteringar för framtiden

Inom positionen Tillgängliggörande av transportrelaterad data oberoende av trafikslag har Sverige valt att lägga fokus på ett antal utvalda områden som skall snabba på utvecklingen inom området:

- Kontakter bör tas med relevanta aktörer i Europa, exempelvis UITP⁴ och aktörer inom väg-, järnvägs-, sjöfarts- och flygområdena som arbetar med data och information. Syftet är få med de svenska synpunkterna och kunna påverka vid samverkan på KOM-nivå.
- Definiering av trafiksäkerhetsrelaterad data genom medverkan i Europeiska initiativ, exempelvis TISA och Easyway. I arbetet ligger också att genomföra ett pilotprojekt för att etablera en plattform för distribution av data och information. Det behövs också en gemensam syn på mäklarfunktionens roll och funktionalitet samt hur marknadsplatsen kan utvecklas.
- Ett långsiktigt arbete med standardisering av olika API:e mot externa tjänstutvecklare skall initieras. Standardiseringen bör sträva mot att optimera dessa gränssnitt för sömlösa

⁴ UITP Position papers: www.uitp.org/mos/positionspapers/114-en.pdf, www.uitp.org/mos/positionspapers/106-en.pdf

Position Paper

December 2011

övergångar mellan olika dataleverantörer. Detta syftar till att möjliggöra co-modalitet samt regions-, transportslags- samt operatörsöverskridande resor. En eller flera sammanhållande aktörer för att driva detta arbete behöver utses.

- Skapa en gemensam syn på begreppet "open data"⁵ för hela transportområdet i Sverige där villkor, kostnader, ägarskap m.m. beskrivs och där offentlig information innefattar såväl insamling som tillhandahållande av data. I arbetet avses alla trafikslags data och information ingå, även det som kallas rådata, d.v.s. källnära information och som inte berör sekretess eller integritet. Arbetet ska ske med inriktning mot olika EU-organ. Det trafikslagsövergripande perspektivet prioriteras.
- Säkerställa att satsningen sker i linje med regeringens initiativ "Digital agenda för Sverige"⁶
- Utveckla en testmiljö för marknadens aktörer i syfte att underlätta det kommersiella engagemanget och öka innovationsnivån. Testmiljön bör tillhandhålla olika trafikrelaterade data med syfte att underlätta utvecklingen av nya mobila tjänster, exempelvis "appar" inom transportsystemet till nytta för resenärer, trafikanter och företag.

3. ITS-rådets positionspapper

Följande positionspapper är framtagna till dags dato. De ska vara dynamiska i sin karaktär och kommer att uppdateras successivt. Dessa dokument finns på ITS Rådets hemsida www.sou.gov.se/its.

- Tillgängliggörande av transportrelaterad data oberoende av trafikslag
- ITS Gods
- Fordonsrelaterad ITS
- Attraktiva resetjänster
- Gemensamt betalsystem inom kollektivtrafiken och transportsektorn
- Trafikledning i Storstad – alla trafikslag
- ITS och Trafiksäkerhet

⁵ OpenGov: www.opengov.se, <http://data.gov.uk/data>

⁶ Digital agenda för Sverige: <http://digitalagenda.ning.com/>

4. Kontaktpersoner

Karin Hård av Segerstad
Senior Advisor ITS
karin.hard-af-segerstad@trafikverket.se
+46 70 762 23 69

Alf Petersson
Senior Advisor ITS
alf.petersson@trafikverket.se
+46 70 558 01 22